

Előfizetési díj.

Videki postán vagy helyben házhoz hordva	
Évi díj	15 frt.
Félévi díj	8 „
Negyedévi díj	4 „
Óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállítás:

Bel-királyuteza 28-ik szám hóvá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ÉRTÉKESBB CIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 3 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasensteint utca (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau

Nyitóléri cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hóvá az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

375. ötödik évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egy évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben postai utvánnyal alólított könyvkereskedéséhez küldendők.

Tízegyszerre beküldött előfizetés után szünetpéldánnyal szolgálunk.

Stein János

a „Kelet” kiadója.

Kolozsvár, márcz. 8. 1875

Időn ezelőtt pár héttel e lap hasábjain helyzet felett nyilatkoztunk, a jó formá rohamos áramlattal szemben ama meggyőződésnek óhajtottunk kifejezést adni, misztent a jelen időpontot a fusiora helyesen állasztottunk nem tarjuk s hogy a közjói kérdésen kívül még számos, oly közügyeink vannak, melyek tisztába hozatala a fölöttök való meggyőzés a fusio czelszerű megjelölésére mulhatatlan szükségesség Vajha a következmények igénytelen figyelemzésünket feleslegesnek bizonyítanak az eszmék és események láncolata később ne vezetne azokhoz vissza. Ennek senkiakább, mint mi, nem örövendene. Most azonban azokkal foglalkozni mi is teljesen feleslegesnek tartjuk.

Jost, miután a fusio egy a hogy megvált, hazánk történelmében mindenestül nagyjelentőségű emez tényt kell hogy magó elhatározásának irányadón elfogadják mind azok, kik hazánk gyorsan bekövetkező, felette fontos eseményei középett éltlen nézők maradni nem akarnak. Ez enál fogva örömmel üdvözljük mi hazánk több kitünő vezérferfiainak ép oly gyors mint nyílt magok elhatározását külön prtányalattok alakítása iránt.

Linket a Deákpárthoz benső elvimegyőződés esatolt, külön érlekeink, külön

aspiratióink soha sem voltak; mi több, mi magunknak a Deákpárt kebelében a legmegtisztelőbb helyül az őszinte barátát választottuk. Minket az új párt neve nem vónz különösen, de vissza sem tartóztat legkevésbé. Mi azt oly tág értelmű elnevezésnek tartjuk, melynek világos értelmezéséhez még igen sok kívántatik, melyalá egy miként most felállítva van, hazánkra nézve igen sok jó, de igen sok rossz is fér el. Mi a jót ajelszavul választott ama név valóításánál egy magán életünkben, mint a közpályán mindig megtalálhatuk valahányszor a szükkeblü önzésen felül emelkedtünk, de káros tévedéseitől távol tartottuk magunkat, mert megkíméljük a mások jogos igazát, mert nagy kár nélkül át nem hágható korlátnak tekintetük népünk miveltiségi állapotát.

A mondottakhoz képest mi természetesen, mint hogy mi helyünket az új szabadelvű párt kebelében keressük, hogy a nemes feladatnak, melyért több tisztelt hazánkiai a pártion kívül foglaltak helyet, mi a párt körén belül igyekeznünk megfellelni, hogy a miként valánk a Deákpártnak, azonképen legyünk az új szabadelvűpártnak őszinte barátai.

A feladat egy említett hazánkfiainál, valamint előttünk helyesen egyébe nem lehet, mint hogy miután a fusio megvan egy a hogy, legyen azzá a minőnek lennie kell; hogy az a haza jóllétének minél inkább megfeleljen.

Fennebbi nézetünk, meggyőződésünk, mint magunkra tartozót koszos kölönk szavai szerintelegkönyveben keblünkben maraszthatjuk vala; de meg vagyunk győződve, hogy ugyan az, mi nekünk, tendője mindazoknak, kik hozzánk hasonló helyzetben találják magokat.

Legid. gr. Teleki Domokos.

— A képviselőház ismét vissza kezdi nyerni megszokott hangulatát.

A márcz. 5-iki ülést Bánó alelnök megnyitván, gr. Wencheim kormányelnök előadja, hogy a kormány nézete szerint a ház legközelebbi s legfőbb teendői lennének: a budgetnek, az adóbizottság által már letárgyalt törvényjavaslatnak, s a kataszteri törvényjavaslatnak részletes tárgyalása, melynek befejeztével elő lehetne venni a tanítók nyugdíjazása iránti s más kisebb tárgyakra vonatkozó törvényjavaslatokat. — Nagyobb fontosságu s több időt igénylő javaslatokat most nem terjeszt elő a kormány, kíváncsotnak tartván, hogy a jelen országgyűlés minél előbb berekesztessék. — Si-

„Ekkor nem volt több ötven évesnél, de oly jól nézett ki, hogy még negyvenöt évesnek sem tartottam volna. Megszerettem őt a nélkül, hogy csak egy perczig is gondoltam volna, alig elmúlt másfél szerelmemre; ennek tárgyát szívből megvettem s még emléke is terhemre volt. Mennyire szerettem volna elenyészletni minden hibámat, hogy méltó lehessenek jötteim gyöngéd szeretetére! de a sir Brudnel irányomban felvett tartózkodó modorról láttam, hogy ezt jobban ki kell még érdemelnem s eléggé vigyáztam magamra, hogy ne is sejtse iránta táplált érzelmimeit.

„Brudnel ur egy nevelőbe helyezett el Párisba, hol ő is töltötte a telet.

„Itt nagyon jó bánásmódban részesültem s boldognak érezhettem volna magamat, ha oly sokkal hátrább nem állok műveltség és tudomány tekintetében, velem egyidős többi társaim mögött.

„Már arról volt szó, hogy a gyermekek osztályába fognak beosztani. Brudnel ur, ki minden két héten meglátogatott, belátta, mennyire meg lennék az által alázza s mily kevéssé volnék helyemen a tíz éves leánykák között.

„Tudakozódott, tanácskozott külön s azt határozta, hogy ennek osztályában fogokezentul az igazgatónénál tanórátat venni a különböző tanároktól.

„Eleinte egész igyekezettel fogtam a tanuláshoz, de meg volt irva rólam a sors könyvében, hogy ily módon nem fogok művelődéshez jutni; mindenekelett, nem voltam munkássághoz szokva; olyan voltam, mint egy röpkedő vándormadár; szerettem volna ismét ismeretséget kötni amaz egykori Párisal, mely

monyi E. óhajtaná legalább általános vonásokban az új kormány pénzügyi programját. — Széll pénzügyminiszter kijelenti, hogy hétfőn, midőn a kormány javaslatot teend a budgettárgyalás megkezdési ideje s módja iránt, jelezni fogja pénzügyi politikájának főirányát s inteniőt is. Részletes programot az állam háztartás időszakának jelen stadiumában nem várhatni tőle; akkor leend annak nyelve, midőn a kormány saját budgetjét fogja előterjeszteni. — Irányi kijelenti, hogy a jelen kormány is azon közösgyes alapon állván, mint elődje, vele szemben is egyazon álláspontot foglalja el. Zsedényi kérdi, teend-e a kormány javaslatot a részletes budgettárgyalás módozatai iránt is, mert e tárgyalást okvetlenül meg kellend rövidíteni? Széll e kérdésre igennel válaszolván, a ház tudomásul veszi a miniszteri nyilatkozatokat.

Több kérvény benyújtása után Madarász az iránt interpellálja a pénzügyminisztert, hogy Szentessen gyakran nem lehet megkapni a feleknek a szükséges bélyegjegyeket, — a közlekedésügyért pedig, hogy miként fogantatosítottat a vasutaknál a magyar nyelv használatáról intézkedő kormányrendelet. — Péchy T. közlekedésügyér válaszolja, hogy elődei e rendeleteinek szigorú érvényesítésére nézve mindent megtesz. — Irányi kérdi a kormányelnököt, szándékozik-e a házzal közölni a miniszteri esküförmőt? Mindezen interpellációk közöttletni fognak az illető miniszterekkel. — A gazdasági s mentelmi bizottságok benyújtják jelentésüket, melyek tárgyalása a hétfői ülés napirendjére tűztetik.

Következik a ház elnökének választása, 317 beadott szavazat közül 297-el Ghyczy Kálmán a ház elnökévé jelentetik ki. Székét az alább közlött beszéddel foglalta el.

— Az országgyűlési képviselők közül Paczoly kijelentette, hogy nem lép a kormánypártba s független állást fog elfoglalni. A királyföldi szász képviselők elhatározták, hogy egy pártból sem csatlakoznak, hanem bevárják a kormány tetteit. A horvátok úgy látszik még nincsenek tisztában magokkal. Az egy Mihalo- vics Károly a conservativéhez csatlakozott, a többiről még mit sem tudni, talán azért, mert nagyobb részük még nincs Budapesten s mert még nem volt alkalmuk maguktartása felett táncskozni.

— A Sennyey-párt az „Ellenőr” szerint nyolcz új taggal szaporodott, kik közül azonban az idézett lap csak ötnék nevét adja s ezek: gr. Berényi Ferencz, gr. Berchtold Arthur, gr. Teleki Sándor, Szirmay Ödön és Petrovay Ákos. Az „Ellenőr” e hírét azonban

gyermekkorom emlékeiben élt s melyet oly igen szerettem volt. De soha sem mentem sehová s azon időben ama városrész, hol az intézet állott, nagyon elhagyatott hely volt, nem láttam mást, mint pusztá kertetek s leomlott kőfalakat. Színellen csak Brudnel urra gondoltam s minden perczben óhajtottam volna látni őt, kit pedig oly ritkán láthattam s mindig csak a nevelőnek jelenlétében, e mellett most sokkal tartózkodóbb volt irányomban, mint utazásunk közben. Mély unalom fogott el s valami titkos lehangoltság vett erőt rajtam. Spanyolországi zárdákban sokkal szabadabb, vigabb életem volt annál. Ott táncoltam titokban a bolerot, beszélhetünk szerelemről s halk hangon románcokat, szerelmi dalokat énekeltünk; nem sok rendszer volt ott a szokások és foglalkozásokban. Párisban minden másként folyt reám nézve. Nem tudom, ha a fiatal hölgyek beszéltek-e egymás közt a világ gyönyöreiről; de én csaknem magányban éltam a tanítónők társaságában, ezek éppen nem voltak vidám kedélyűek s mindig úgy néztem őket, mint valami álszentekeket, kik sorsukkal teljességgel nincsenek megelégedve.

„Tanítóim sem szépek, sem fiatalok nem valának, kivéve zenetanárokat, ez sem volt rut, valami nagyon szép sem, de élénk szellemű, heves természetű s egy kicsit bolond.

„Nagyon belém szeretett s ezt nyilvánítá is előttem. Én is igen izgatott lettem s szegény bárgyu fejemet félelem fogta el.

„Sikerült egy napon magányosan beszélhetni Brudnel urral, s esdekelve kértem őt, hogy vigyen más növekedésé innét, vagy engedje, hogy én is vele utazhassam. Előbb megfeddett egy kissé, aztán nyájasan szólt hozzám,

ma Szirmayra, Berényire s Petrovayra vonatkozólag más lapok megezőfolják.

— Az egyesült szabadelvű párt, — mint a „Közérdek” írja — fényes ovatóval szándékozik megisztelni nagy hazánkfiát Deák Ferenczet. Az egyesült párt, mint ilyen, tisztelétét, hódolatát s hazafias elismerését kívánja kifejezni a nagy hazafi s a régi pártvezér iránt. Az ovató módja iránt még nincs határozat, de az eszme lelkes fölkarolása talál mindenütt.

— Br. Kemény Gábor belügyminiszteri titkári kinevezetése a budapesti lapok egyhangu véleménye szerint bevégzett ténynek tekinthető. Állítólag Tisza Kálmán így jelentette azt ki a képviselőház legutóbbi ülésén. Kemény Gáborban a belügyi kormányzat igen tehetséges, munkaképes erőt nyert, a ki különösen az erdélyi hazarész bonyolult viszonyait alaposan ismeri s azok szerencsés rendezése körül a kormánynak bizonyára igen hasznos szolgálásokat fog tehetni. Üdvözljük őt diszes álomlásán s erőt, kitartást kívánunk a reá váró nagy feladat megoldásában.

— Takarékoskodjunk! A naszódi kir. törvényszék, mely a beszercei kir. törvényszéktől csak 3 $\frac{1}{2}$ mértföldre fekszik, a múlt évben összesen 217, mond kétszázötvenhat polgári pert látott el. Ha a törvényszék fentartási költségeit csak 10,000 forintra teszzük is évenként, akkor is 50 frtba kerül az államnak minden egyes naszódi polgári pör. Szép kis összegecske.

A pártok és a helyzet.

Budapest, mart. 6.

(A.) Találkán mondotta a képviselőház tegnapi ülésében Ghyczy Kálmán, hogy idő kell hozzá, míg az új pártgyűlés végképen eloszlatja ama bizodalatlanságot, mely szükségképen lábra kapott azok között, kik nyolcz éven át körlehetlen ellenségeképen állottak szemben egymással. Ez a bizadalatlanság több év, idő temérke s ha kiirtásához nem is több év, de mindenesetre hosszabb idő kell. Ezer és ezer köz- és magánérdeket érint a nagy párti és kormány-változás, sok nagy szerep megváltozott, új elemek hozattak előtérbe s a dolog természetében fekszik, hogy a közvélemény nem egyszerre barátkozhatik meg a dolgok új fordulatával.

Annyi azonban kétségtelen, hogy lassan-lassan kezdünk beleszokni a helyzetbe s hogy

s kérdezte okát e kívánságnak, bevallottam neki a valót. Érzem, hogy vesztélyben forgok, nem tudom minő lázas felhevülés vónz ez emberhez. Felfogadtam magamban, hogy okos, higgadt leszek ezental, erőt veszek hajlamaimon; s most érzem, hogy gyenge vagyok, nem bírok nyugodtan maradni, mihielyt szerelemről beszélnek nekem.

„Ezt magam is látom — szólt sir Brudnel — a szeretet utáni vágy felemészti életét. „Kegyed nagyon szenvedélyes természetű; akarja, hogy férjhez adjam? Tudakozódni fogok, s ha e fiatal ember, ki megnyerte tetszését, becsületes, tisztességes állásu ...

— „Nem kell! — szólék hévvel — nem tetszik, nem szeretem őt, nem akarok nőül menni hozzá; én mást szeretek.

— „Ugyan kit? még most is a katonatisztet?

— „Nem, nem őt! mást szeretek, de ki azt soha megtudni nem fogja, kinek azt soha még nem mondom, kit egész életemen szeretni fogok!

— „Nagyon jól van — viszonzá sir Richard, a ki több belátással bírt, mint gondoltam, s eltalálta szavaim értelmét; de a másíknak valjon minő biztosítékot nyújthat kegyed hűsége felől? Nem zavarán-e meg fejtét ismét egy ujonan jött, a legelső, ki szerelemről beszélné kegyednek? Nekem az a véleményem, hogy igen is sok gyöngéd érzelmekkel tud rendelkezni, minden adandó alkalommal. Azt tanácslom, soha senkinek ne tegyen togadást tartós szerelemről, mert nincs hatalmában meg is tartani szavát!

„Megérdemeltam e szemrehányást, s szigorú szavai nem is igen bátorítanak fel tovább.

a kormány naponként látható haladást tesz a közönség rokonszenvében. Ma már az eleinte táplált aggályok oszlani kezdenek. A volt Deákpárt látja, hogy Tisza Kálmán nem akarja elődeinek minden cselekedetét kiforgatni, hogy az államtikári állások betöltésével kellő tapintattal jár el s nem küldeti el a mostani államtikárokat csak azért, mert az előbbi kormány alatt is szolgáltak, azaz a Deák-párthoz tartoznak. Az is alaptalannak bizonyult, hogy a belügyminiszter gyökeres purificatio alá akar-ná vetni a főispáni kart, hogy minden áron volt baloldali elemekkel akarja az adminisztrációt elársztani.

Végül téves hír volt az is, hogy egy csomó eladósodott, anyagilag tönkre ment notabilitás, most államköltségen jól jövedelmező hivatalokba való ültetés által fogna vagyonilag a rangiroztatni.

E hírek, melyek nemcsak a közvetlenül érdekelték köreiben, hanem mindenütt nagy nyugtalanságot és elkeseredést ébresztettek, most vagy egészen hamisaknak vagy roppantul tulzottnak bizonyultak s így természetesen hatásuk is eltűnt. Az új szabadelvű párt tagjai közt is mindinkább szívélyesebb társadalmi érintkezés kezd kifejlődni. A tények logikája a makacsokra is hatást kezd gyakorolni; látva, hogy a dolgot megmásítani nem lehet, a párt minden árnyalata belenyugodott a helyzetbe s az új kormány ma kétszázötven szónyi kellően fegyvermezt majoritással rendelkezik.

A mi az ellenzéki töredékeket illeti, ezek sem külön, sem együttvéve nem képeznek olyan tömeget, a mely a kormánynak akármiképeszedelmes lehetne. A mig attól kellett tartani, hogy a Lónyay-töredék külön oppositionális állást fog elfoglalni s így a szászok és horvátok nélkül a Lónyay-Sennyey frakcióban 80—90 deákpárti képviselő fog ellenzéki állásban maradni, a helyzet komoly volt, mert közel állt a veszély, hogy ily nagy ellenzéki tömeg a kormánypárt más ingadozó elemeire is erős attraktiót fogna gyakorolni. Ma azonban Lónyay bevonata a szlót, töredéke a kormánypártba olvadt s Sennyey báró egyedül maradt az ő negyven emberével.

Midőn a Deákpárt összes többi elemei beleolvadtak az új szabadelvű pártba, egy negyven főnyi conservativ töredék föleg, ha csakugyan loyális és lovasias leszén, legkevésbé sem veszélyeztetheti a kormány állását, mely ma kétharmad szótöbbségnek ura s e többséget, ha életrevaló, ügyes politikát követ, állandóan is együtt fogja tartani.

bi vallomásokra; pártfogom eltávozott azt mondván, hogy az én dolgom saját erőmön megszábadulni zene tanárom üldözéseitől. Ha ezt sikerül elérnem, mások segélye nélkül, majd meg-gondolkodik, s határozásorsom felett.

„Ezután sokat sirtam, de egy körülmény mégis némileg megvigasztalt. Ugy tetszett nekem, hogy a Brudnel ur e napi egész magatartásában, több féltékeny nehezeltés volt, mint valódi szigor.

„Tán ő is szeret! de ha úgy van, miért rejti azt el előttem? Bizonyal komolyan belém szeretett, tán nőül is akar venni, miután azt akarja, hogy hű és szilárd legyek!

„Ez elmélekedésekből új erőt merítetttem, nem akartam többé zene leckéket venni, s a szerelmem leveleket olvasatlanul küldöttem vissza. Brudnel ur meg volt elégedve eljárásommal; azonban elutazott Angliába, s engem magamra hagyott Párisban a nélkül, hogy neki e megválás valami nagy szenvedést látszó-én okozni.

„En belenyugodtam a változatlan sorba, de az unalom e télen életmód miatt, s sikertelen kísérleteim, hogy a nyert oktatásokat hasznomra fordíthassam, megtámadták különben is gyenge egészségemet.

„Midőn következett télen, sir Richard vizsztatérve Párisba meglátogatott, oly elgyengültnek és sápadtnak talált, hogy egészen megijedt rajta, s elhatározta, hogy orvosra társaságában magával viszen utazni.

„Olaszországba mentünk, hol csakhamar helyreállott egészségem. Ekkor ismét arról gondolkodott, hogy Milánó vagy Florenzbe helyez el nevelődébe.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Jenny húgom.

Regény.

Írta:

SAND GYÖRGY.

Második rész.

III.

(Folytatás)

Aztán különben is, a mint láthatja, gyanúsítottoknak lehetnének kitéve. Legjobb lesz, ha elszem magammal Angliába, vagy Franciaországba kegyedet s ott vagy egy jó családná vagy valamely intézetbe helyezem el s később ha jól viseli magát, gondoskodni fogok férjhezadásáról.

Ennyi jószág meghatott; térdre omolva mondtam köszönetet érte s áldásokkal halmozta el nemesszívű pártfogómat.

Hirtelen felemelt a földről, megcsókolta homloomat s sietve távozott a szobából.

A sokemű izgatottság annyira kimerítette rómet, hogy nem valék képes azonnal utnak indulni. Erős szívóbogásaim voltak. Végre egy hét lefolyta után utban voltunk, Brudnel urral s fiatal orvosával Franciaországba té.

Ez utazás rendkívül kellemes volt reám néve, egy ily kedves, jó ember társaságában mint sir Brudnel. Éreztem, hogy teljes bizalmat helyezhetek bele.

BELFÖLD.

Aranyosszék, márt. 3. 1875.

(Törvényhatósági rendkívüli közgyűlés és főkirálybírói beiktatási ünnepély.)

Aranyosszék képviselő bizottságának a mai napra kihirdetett rendkívüli közgyűlésére a bizottságtagok szokatlan nagy számmal a szomszéd Tordamegyéből is az értelmiség részéről több tekintélyes egyéniségek jelentek meg s 10 óra-kor a szék tanácskozó termébe összegyűlve: alkirálybíró Magyarai Pál indítványára egy számos tagból álló küldöttség főkirálybíró b. Kemény György ömgát a gyűlésben való megjelenésre meghíván, a b. főkirálybíró a közgyűlésben megjelent s a zsufolóság megtelt terembe hosszas éljenzéssel fogadtatott.

Főkirálybíró ur a személyéhez intézett belügyminiszteri reudeletet kineveztetéséről a közgyűlés előadójá főjegyző Tarsoly Gábornak átadván főjegyző azt, belügyminiszternek a közgyűléshez tett intézményével együtt fölolvasta, mely után a főkirálybíró ur a főjegyző által előolvasott eskümlinta szerint a törvényszabta esküt letette.

Eskütel után egy köztetszésben részesült s többszörösen megéljenzett következő beszéddel köszöntött be:

Tisztelt közgyűlés!

Európa-ban nincsen állam, mely oly heterogén elemekből lenne megalkotva, mint a magyar.

1000 évvel ezelőtt, messze előre látó bölcs államférfiak alapították meg a magyar államot, azon területén, hol az, 1000 év óta fennáll.

A magyar államnak 1000 éves fennállása ép úgy tanuskodik, honalapító őseink bölcseségéről: mint a magyar birodalomnak életképességéről.

A magyar államra ott, hol az 1000 év előtt lett megállapítva, mulhatatlanul szükség van; mert a mivelt, a gazdaság, hatalmas népek és a számban, erőben növekedő, hódító politikát követő szláv nemzetiségek közé oly népet kellett beékelni, mint a magyar nép, mely szomszédaiával egy általában fajrokonságban nincsen, mely később megsemmisülni, elvérezni, mint elnémetesedni, vagy épséggel szlávva lenni.

Hogy tehát, a két hatalmas nemzet ne éljen egymásnak közvetlen szomszédságában, bé lett a magyar állam ékelve, a hatalmas nemzet nép, és a hódító politikát űző szláv nemzetiségek közé. Tehát az égő kanóc, és a lőporhordó közé, lett a magyar állam elhelyezve.

A magyar birodalom, ezen épen oly fontos, mint veszélyes, de a godviselésből nyert hivatászerű megbízatásának, mai napig fenn megfelelt, mert a magyar birodalom, saját fennállását, függetlenségét, korunkig fentudta tartani, megtudta védeni.

Őseink vitézsége azelőtt 1000 évvel alapította meg a magyar birodalmat, őseink hazafisága, bölcsessége annyi vihar és vész között megvédte szeretett hazánkat mai napig. A réánk szállott kedves örökséget, közös hazánkat, a magyar állam minden nemzetiségű polgárának, hazafias közreműködése által továbbra is megfogjuk védeni és virágozóvá fogjuk tenni.

Imádott hazánk fennállását, haladását csak az által biztosítjuk, felvirágzását csak az által eszközöljük.

1) Ha ő császári és apostoli király felségéhez, fenséges uralkodó családjához, minden körülmények között tántoríthatatlanul hívek maradunk.

2) Ha a meglevő törvényeket tiszteljük, mert

a) az érvényben levő törvényeknek, lelkiismeretes, és folytonos teljesítése biztosítja a rendet, a nyugalmat, a szabadságot, és ezek által a jólétet.

b) a törvényeknek teljesítése, a törvényeknek tisztelete, fogja a magyar birodalomban is, előidézni azt a boldog állapotot, melyet csak is helyes és állandó politikai viszonyok között élő állampolgárok, ismernek és élveznek.

c) a törvények tisztelete, azoknak minden-kire szigorú alkalmazása, biztosítja az állampolgárok személyes szabadságát, vagyonát.

d) a törvények tisztelete, vezeti a népet, a fokozatos, a rázkodás nélküli haladásnak utján mindég előbbre.

Tehát a törvények iránti tisztelet, mentheti meg a népet a politikai rázkodásoktól, a forradalmaktól.

Mindenekelőtt és mindenekfelett tehát respektáljuk meglevő törvényeinket.

3) Korunkban, a leghatalmasabb államok sem mernek, talán nem is képesek, szövetségek nélkül fennállani.

A magyar birodalomnak, annival inkább van szüksége, megbízható szövetségesekre; mert a magyar birodalom népessége, csak 15,000,000 akkor, midőn a magyar birodalom északról 70,000,000 szláv, nyugatról 42,000,000 német nép környezi, nem is említve birodalmunk déli határának közvetlen szomszédságában, némely kisebb államokban lakó néhány millió szlávokat kik nékiek kedvező politikai események kö-

vetkeztében, azonnal egyesülhetnek. A történelem tanúsága szerint; a magyar államnak, valódi nagy államférfiai, egy a multban, mint a jelenben, nyugoti szomszédainkkal kötöttek a magyar államra vonatkozólag, leghasznosabb szövetségeket.

Napjainkban ugyanaz történt, az 1867-ik évi XII. t. cz. megalkotása által, mely törvény a magyar állam jövőjét, közvetlenül a lajtán tuli osztrák tartományokhoz, közvetve, jelenleg Európában a leghatalmasabb német nemzet-sor-sához kötötte.

A mennyivel hátrább áll a magyar állam a lajtán tuli osztrák tartományoknál miveltség, ipar, kereskedelem, vagyonosság, jó közigazgatás, olosó és gyors igazságszolgáltatás, közbiztonság stb. tekintetében, annival elszántabban kell előre törekednünk, hogy nyugoti szomszédainkat, szövetségeseinket megközelítve, s beérve, a véd- és dacszövetség legyen mentől szilárdabb, legyen legyőzhetetlen.

Ezek előre bocsátása után kinyilvánítom, hogy nemes Aranyos széknek főkirálybírájává lett kineveztetésem által e nemes széknek politikai helyzete jelenleg egyáltalában nem változott.

Nemes Aranyosszéknek, mint önálló törvényhatóságnak minden ügyei, minden más törvényhatóság ügyeitől elkülönítetten, önállólag, saját közgyűlése és választott tisztviselői által fognak kezeltetni és elintéztetni. A magas kormány-nak ezen intézkedése, kilátásba helyezi, hogy az erdélyi részeknek új területekre felosztása alkalmával is ns. Aranyosszék, mint egész törvényhatóság fog Tordamegye alkerületével, Torda-Aranyosmegye név alatt egy, e vidék historiai multjának megfelelő; megévt képezni.

Tisztelt közgyűlés!

Belügyminiszter gr. Szapáry Gyula ur ő nagyméltóságának ajánlatára, ő Felsége engemet nms. Aranyosszék főkirálybírájává méltóztatott kinevezni. Ennek következtében, ezelőtt pár héttel ide siettem Önök közé és bemutattam magamat nms. Aranyosszék birtokosságának és tisztí karának, hivatali elődöm és barátom Aranyosszék volt derék főkirálybírája méltsgs. Bódi Gergely ur által.

Önök uraim, nemes Aranyosszéknek intelligentiája, ugyanakkor vetek bucsut volt főkirálybírájoktól, a mint a magyar szokta magát kifejezni, a talpig becsületet Bódi Gergelytől.

Örülök, hogy tanuja voltam e megható bucsu-jelenetnek.

E jelenet kezkesedik nekem arról, hogy becsület, munkásság, hivatalos buzgóság, igazságosság, ns. Aranyosszékben jövőben és múltjánylva lesznek.

Ez nekem elég, és megnyugtató.

Tisztelt közgyűlés.

Legyünk magunk iránt szigoruak mások nézetei iránt türelmesek, tiszteljük a törvényt, legyünk munkások, takarékosak, józan életűek, egy szóval sajátítsuk el a polgári erények mindegyikét. Honosítsuk meg ns. Aranyosszékben a megelégedést és boldogságot.

Igyekeznünk fogok ns. Aranyosszék lakosságának helyesen felfogott érdekeit, lehetőleg előmozdítani. És hogy ezt minél nagyobb sikerrel eszközölhessem, felkérem ns. Aranyosszék bizottságának, tisztí karának értelmiségének minden tagját, felhívom ns. Aranyosszéknek minden egyes lakóját, méltóztatassanak engemet bizalmokkal megajándékozni, méltóztatassanak engemet szóval és tettel támogatni. A kik engemet támogatnak, azok a törvényt támogatják, erről kezkesedik önöknek 40 éves politikai multam.

Legyenek önök meggyőződve, hogy én csak is alkotmányos főkirálybíró akarok és tudok lenni.

Igyekeznünk fogok, hogy az a bizalmas viszony, az a szép egyetértés, mely hivatali elődöm és barátom, Aranyosszék bizottsága, és tisztí kara között létezett, az én működésem által fennmaradjon és erősbuljön az időben mert bizalmas viszony és jó egyetértés nélkül a különböző tényezők közre működése abszolút lehetetlenség, egyetértő közreműködés nélkül pedig pontos és jó közigatást még csak képzelni sem lehet.

Főkirálybíró elnöki székét elfoglalván, alkirálybíró a szék közönsége nevében üdvözölte ő mgát s a szék multjával és jelen viszonyai-val esmertető beszéddel szerencsélletette.

A közgyűlés Szentpáli Ignác indítványára mindkét beszédet jegyzőkönybe iktatni határozta.

Ezután Aranyosszék volt főkirálybírája m. Bódi Gergely ur bucsuirata olvastatott fel; főjegyző indítványára ő mgnak a szék szolgálatában tett hazafias érdemdús működéséért jegyzőkönyvileg köszönet és elismerés kifejezése s a jegyzőkönyvi kivonat egy a főjegyző által fogalmazott és felolvasott bucsunyilatkozat mellett elküldetni határozatott.

A szék képviselő bizottságának albizottságai s választmányainak megválasztása, s még egy pár sürgös keblí ügy leárgyalása elintéztetett. S minthogy ezen rendkívüli közgyűlés inkább a kinevezett új főkirálybíró béigtatása ünnepélyéért hívatott egybe, a gyűlés ez alkalommal több tárgyat nem kívánván tárgyalni: elnökli főkirálybíró a közgyűlést azon kijelentés

mellett zárta be, hogy e hó végén a rendes közgyűlést is megtartandja.

Gyűlés után a főkirálybírói ebéd következett, mely a szék helységek miatt 3 helyen 120 terítéssel rendeztetett. A fő helyen a nagy vendéglőben lévő asztalnál a pohárköszöntések sorát főkirálybíró kezdte meg: poharat emelvén a királyra, királynénkra és a királyi családra; ezután főjegyző a b. főkirálybíró és családjáért meleg szavakban emelt poharat, mely alkalomból a város vendéglőibe helyezett asztalnál lévő vendégek is küldetésileg önmagáért pohárköszöntéseket emeltek. Ezután alkirálybíró Bódi Gergely volt főkirálybíróért: Nagy Imre tordamegyei tisztügyész a leköszönt és megalkult koalitionalis ministeriumért; Veress Dénes szolgabíró Torda-Aranyosszék mint egyesülendő megyékért; főjegyző, lelkész Toth Mózes és Orbol Ferencz tordai vendégeinkért; Kulcsár István román lelkész a nemzetiségek egységéért, s így tovább a pohárköszöntések egymást érték.

A lelkesedés és tisztelet új főkirálybíránk iránt őszintén nyilvánult; gyönyörűség volt azt, ezen székünkbe páratlan beiktatási ünnepélyen nézni.

Magyar lapok szemléje.

A „Reform“ szerint a jelenlegi kormányról még jóakarói sem mondhatják, hogy tagjainak neve már programot jelentene; programja is igyekszik általánosságokban maradni és semmit el nem árulni abból, a mivel magasinces még tisztában; e tekintetben úgy hasonlít bukott elődeihez, mint egyik tojás a másikhoz; és ha senkinek sem ad okot arra, hogy érte lelkesedhessék, bizonyára oly alapot sem nyújt, a melyen ellene valóságos parlamenti opposíció keletkezhesék. Ugy van értesülve, hogy igen nagy azoknak száma, a kik, ha nem tartották is szükségesnek az új kormánypárton kívül független állásba lépni, annak kebelén belül foglalnak el várakozó állást, és a kormány által iniciálandó belpolitika irányától, az általa javaslatba hozandó vagy esetleg megtámadandó intézmények természetétől teszik függővé a maguktartásukat. Most erőltetni egy pártalakulást annyi volna, mint a pártokat ismét nem elvekre alapítani, hanem vagy Tisza képére, vagy Sennyeyp képére teremteni s azokat, a kiknek esetleg e két politikus egyikének képe sem tetszik, egészen képtelenné tenni.

A „M. Politika“ azon meggyőződésben van, hogy a Sennyeyp-párt nem fog verbuválni, mert ismervé irányának teljességét és tudva, hogy ez az, melyre az országának szüksége van, ebben keresi és találja föl erejét. Ez az erő maradandó. Az emberszám változta, lehet csekély ma, de az események görülésében növekedik, mint a lavina. Mentől szilárdabb, annál inkább fognak hozzá tapadni előbb-utóbb az oscilláló elemek. Némely oscillálni nem szabad. Gyors eredményre vezethet a megalkuvás, nagyra az elvek hajthatatlansága csak! A Sennyeyp-párt szerinte, elveinek erejébe és vezérének kimagásodó egyéniségébe veti bizalmát.

A „M. Ujság“-ban a 48-as párt felhívást intéz elvtársaihoz. A balközép és szerint feláldozta elveit, elhagyta zászlóját s egyesült a jobboldallal. Ezt a politikai erkölcsiség hanyatlása jelének tartja. Ők tehát elveszték az ellenzékre nézve. „Ha megfogytunk, meg is tisztultunk“, mondá Kossuth 1849-ben. „Ha megfogytunk, meg is szilárdultunk“, mondja ő, miután a balközép, a közösügyi kormánypárttal egyesült. A kik megmaradtak, azok legalább szilárdak. A sereg, ha kisebb is, elszántan harczol, győzhet. Lehetetlenek tartja, hogy a nemzet ősi zászlója körül új meg új hívek ne tömörüljenek. Az orvoslás csak az ország önállóságának és függetlenségének alapján lehetséges. Felhívja a 48-as elvek régi követőit, hogy menjenek és tegyenek tanítványokká minden polgárt, az ország függetlenségének, a szabadság, egyenlőség és a polgárosodás nevében, hogy jöjjen el minél előbb „a jobb kor, mely után buzgó imádság epedez százazrek ajakán.“

Az „Ellenőrben“ Csernatony kinyilatkoztatja, hogy 1872 előtt merevebb volt a balközép álláspontja s hogy némely tagjai, és köztük ő is, a párt kormányra lépését a kiegyezési törvények reformálhatóságának feltételéhez válték kötendőnek; az tény és tévedés volt, mely főleg azért sajnálándó, mert az egyedüli fogantat kepezé a hatalmi-monopolium jobboldali indokolást képező ürügy fentartására; ámbár ama tévedés a balközép pártnyilatkozataiban soha sem foglalt helyet: s különben is magyarázatát lelta kiegyezést követő szerencsés évek alatt, midőn az ellenzék létjoga abból állott, hogy nem járult szavazatával azon többséghez, mely a 12 t. cz. kielégítőnek tartotta, s a kormányt megalkotta. De akár volt indokolható e tévedés, akár nem, a hatalmi monopolium arra építé igazolását; s hogy mi lett eredménye, azt tudja mindenki, de egy pár vonásban elmondja még egyszer a jövő számban.

A „Pesti Napló“ nem busul azon, hogy a Sennyeyp-párt megalakult. E pártnak azonban nincs ma jogosult parlamenti alapelve. A hozzá csatlakozó egyéneket és tömegeket esz-

meivel meggyőzni és elveivel vezérelni képtelen. Minden egyén és minden tömeg, mely hozzá csatlakozik, jogosítva van a maga különnezetét, külön politikai törekvéseit érintetlenül fentartani: A vezér maga lassanként képtelenné válik pártja fölött az uralmat gyakorolni. Minél nagyobb lesz pártja: annak vonzerejénál inkább fogja a vezért maga után vinni olyan irányban, melynél nem ő dictálja a vezérszót. A Sennyeyp-párt, mely eszméket nem producált a multban s elveket nem a jelenben, egyelőre célul, majd eszközül használtatik e szenvedélyek és érdekek által, mert nem lát maga előtt principialis korlátokat. Ettől tart, erre figyelmeztet. A Sennyeyp-pártnak jogos kiindulási pontja nincs; vajjon hol fog az megállni?

A „Jelenkor“ meg van győződve, hogy az „egyesült szabadelvű párt“ nem egy actióra s elvekben és törekvésekben egyező párt, hanem egy, a bizonytalanság s a régi abnormis pártállás gyűlölete folytán összesereglett embertömeg, mely a mostani parlament alatt csak arra jó, hogy a megváltozott pártállásnak a jövőre nézve kétségtelen előnyökkel kecsegtető tényében kéjelegen. A nemzetnek kell tehát dönteni a fölött, hogy kikben akarja állandósítani az új helyzetet. Azért sürgeti a választások mielőbbi végrehajtását.

Ghyecy Kálmán elnöki be- köszöntője.

Mélyen t. képviselőbáz! Most, midőn a t. ház kegyes határozata folytán ez elnöki székét elfoglalom, engedjék nyíltan kimondanom, hogy megválasztatásomat nem tulajdonítom személyes érdemeknek, (Felkiáltások minden oldalról. De igen!) hanem a házra nézve történeti fontosságu nagy tények egyenes és közvetlen következményének tekintem.

Közel 14 éve már annak, hogy szerencsém volt Magyarország képviselőházának tanácskozásait a feladat nagyságának meg nem felel erővel e helyről vezérelni. Nehéz izgalmas napok voltak azok; nem vázolom történetüket, de azt nem hallgathatom el, hogy akkor vettettett el első csirája azon pártszakadásnak, mely a közjogi elvek, a közjogi kiegyezés belérteke, feltételei és észszerűsége felett támadott véleménykülönbség folytán azóta a legközelebbi napokig az ország két nagy pártja között, különböző hévvel és erőlyel, de szakadatlanul folytatott. Hálát kell adnom az isteni gondviselésnek, hogy megérnem engedte, hogy habár e pártküzdalem, e véleménykülönbség nem szűnt is még végkép az országban, de megszünt azon két nagy országos párt között, a melyek szavazatai országos tanácskozásainkban eddig is döntők valának.

És én nem hiszem, hogy azon t. képviselőtársaink szemei előtt, kik szívesek voltak ez alkalommal engemet szavazataikkal megisztelni, midőn ezt tevék, nem lebegett volna azon óhaját is, hogy az elnököljön e teremben a pártegyesülés kezdetén, a ki ott állott már a pártszakadás bölcsőjénél is.

Nem titok, t. ház! ország-világ előtt tudva van, hogy erős meggyőződésesem az, hogy az ország zilált pénzügyi viszonyain, megingatott állami hitelünkön új jövedelmi források nyitása és az állami kiadásoknak a lehetségesig való apasztása mellett is, csak rendes jövedelmeknek — hogy magyarul kimondjam a mit gondolok — közterheinek öregebitésével lehet segíteni.

Másrésről azonban el kell ismernem, hogy bizonyos idő, bizonyos átmeneti időszak szükséges és szükséges is volt minden időben mindenhol arra, hogy új eszmék, új meggyőződések, az állami közterhek fokozása szükségességének eleven érzete nagy nemzetek közvéleményét áthassa; el kell ismernem, hogy tisztán pénzügyi kérdéseknek megoldását is a politikai viszonyoknak kellő figyelembe vétele megkönnyíti, sőt olykor ép ez az, a mi az ily kérdéseknek megoldását lehetővé teszi; el kell ismernem, hogy két egymással szemközt álló pártnak egyesülése nem történhetik meg kölcsönös engedmények nélkül, melyeket mindegyik pártnak korábbi viszonyai és összeköttetései tesznek szükségessékké. Mindemellett azonban bátran merem állítani, hogy a háznak többségével lett megválasztatásom azt is jelenti, hogy Magyarország képviselőházának többsége, habár élénken óhajtja, hogy államháztartásunk helyezete új jövedelmi források nyitásával, közigazgatásunk minden ágának rendezésével, és ez által eszközölendő megtakarításokkal javíthatassék, komolyan el van határozva mindemellett arra is, hogy azon esetre, hogy ha államháztartásunkban az egyensúly ez uton helyre nem állíthatatik, igénybe vétsessék a nemzet áldozatkészsége azon egész mérvben, melyet e magas, mindenekfelett álló célnak eléérése megkíván.

A dolog természetében fekszik t. ház, hogy egymással a nyilvánosság terén évek során át küzdő, a társadalmi téren is csak ritkán találkozó pártok egyesülése kezdetben némi nehézséggel jár. A sors úgy akarta, hogy én felváltva tagja valék ezen pártok egyikének is,

másikának is. Jól történt-e ez vagy oszult azt különféleképp lehet megbírálni. Tal van tölem, hogy én erről ez alkalommal véletlen akarjak mondani, de azt vélelem constanthatni, hogy ily körülmények közt történt megválasztatásom jelzi egyszersmind azt is, hogy e két párt azon válaszaltnak, mely eddig ők egymástól elkülönítette, eltávolításával, minden utógondolat nélkül szilárdan, őszintén és állandóan egyesült mindazon elvek érvényesítésére, melyekre nézve egyetértettek (Előnépszerűlés), és ez által egyszersmind lehetővé várt, a mi eddig az ország kárára nem törhetett meg; lehetővé tév az országgyűlési pártoknak elvi alapokon alakulását, mi nélkül parlamenti kormányzat üdvös működése nem remélhető.

Megválasztatásom e szerint oly nyílt történelmi nevezetességű tényeknek és eseményeknek tulajdonítható, melyekkel szemben egyén az egyéni tulajdonoknak mértéke tenhető nem jöhet, sulyuk eltörpül, megsemmisül; jogom van reményleni, hogy a tisztelt ház elnöki tisztem teendőinek teljesítésében nem fog többet kívánni tölem annál, mint erőmmel gyengesége megenged. És fogja pótolni bölcséggel lehető mulasztásaimat, kegyesen elnézdi, helyreigazítandja tévedéseimet; e remén az, a mely egyedül bátorított arra, hogy elváltam a nehéz tisztelet, melyre a t. háznak legközelebbi határozata felhívott s hogy e tisztem endőnek teljesítésében eljárásomat a t. ház zental kegyességgel méltóztatassék megbírálni megkönyvitni lehetővé tenni, melyet vele eddig is, már több más alkalommal érdemeim felett éreztettem, mely tisztelettel kérem s magamat a t. ház kegyességébe ezentul is ajánlom (Hosszas tartó általános élénk éljenzés.)

Fáklyás zene

az új kormány tiszteletére.

Az egyetemi ifjuság ma este 7 órakor az országúti Wimmer kávéházból többszázra menő fáklyával Rácz Pál zenéje mellett, kecskeméti és egyetemi utczán át, hol Deot lakása előtt megállva megéljeneztek, a szabadelvű kör elé vonult, hol Cseresnyés műetemi hallgató üdvözölé az új kormányt s a általakulást, mely a házra szebb jövőt derít, melyben, mint kiemelte, a belügyminiszterik jelentékeny része van.

A térre gyűlt tömeg éljenzése után a kör erkélyére léptek a miniszterek, a párt számos tagja, és az ifjuság szóánakán kövezőleg válaszolt.

Tisza Kálmán: Tisztelt fiatal irátim, reményei, büszkesége a hazának! Mán a mindnyájunk által tisztelt minist. elnök saját nálatra betegsége gátolja abban, hogy mindnyájunk nevében kifejezze e megtisztelt bizalomért köszönetünket, miután tisztelt snokunk kettőnket említett különösen, nekem jött a feladat, hogy e helyen fejezzem ki köszönetünket. (Éljenzés.)

Miután a mai napnak jelentősége nem az egyénekben, de a haza két nagy pítjának összeolvadásában rejlik, úgy gondolok, hogy ebből kifolyólag hiányos lenne a mai ünnepély, ha rajtam kívül nem fejeznék ki köszönetüket, és úgy mint én, oly tagja is a kormányra, a ki eddig velem nem egy párton állott.

Nem tulajdoníthatok sem magamnak sem társaimnak semmi különös részt e mai ünnepélyből. Ez ünnepély tényleg egy nagy, egy szent eszme ünnepélye, mely ma üli ddalát; mely azt mondja, hogy midőn a haza érdeke parancsol, el kell halgatnia minden személyes érdekek, minden személyes nézetnek s pártok közt eddig netán főnállott minden esznye-kedésnek. (Éljenzés.) Különösen midőn a személyem iránt is nyilvánított bizalmat teljes tiszta szívvel megköszönöm, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy ha azon eszmék sikerét akarjuk, melyért én is tettem a jót tehettem: akkor nem egyes személyekre, a kik erre vállalkoztunk, mindnyájunk teljes solidaris közreműködésére van szükség.

Hogy a fiatalság ily perczen, időn a hazának oly fontos érdekeiről van szó, mint t. szónokunk mondá, nem tud hallgatni, hanem csak természetesen, de ha hallgatni tudn igen szomorú volna. És én részemről azon rgyőződésben vagyok, hogy egyedül hazánk fiatal-ságának ezen érdeklődése biztosíthatja hazánk jövőjét; hazánk fiatalságáé, mely hivat van, hogy a most elérhető eredményt tovább fejlessze és mindinkább érvényesítse; azo fiatalság, mely midőn mi a teljesített kötelesség érzetével nyuglomra szállunk, lesz hívva az elért eredményeket nemcsak érvényesíteni, de hazánk érdekében tovább is fejleszteni. (Éljenzés.)

De most bezárom szavaimat azo óhaj-tással: éljen a haza iránt érdeklődéssé viseltetni, a haza érdekeit komolyan megfontolni és azok alapján cselekedni tudó ifjuság a hazának karjain, éljen a haza! (Hosszas éljenzés után szót emelt)

Sz. éll Kálmán: Tisztelt fiatal irátim! Azon nehéz munkának, melyre e párt s kormány vállalkozott, sikerét nagy részben csak az biztosíthatja, ha a rokonszeny buzgútevére-

támogatnak bennünket feladatunk megoldásaira irányított lépéseinkben az ország mindazon fér-fiai, akik velünk egyetértenek a célra nézve, melyre állunk és melyeken megindultunk. (Éljen.) Azért minisztériumunk önközzel intézkedésekkel járulok én is, köszönetet mondva a magam és társaim nevében bizalmuk és rokonságuk megtisztelő tanúsításáért (Éljen.) Tudjuk mi azt, hogy a mi önköket hozta nem személyeinket illeti: ez az öröm meleg szeretnek ünnepélyes kifejezése egy nagy eszméjűre jutása fölött. (Éljen.) A mi önköket nemcsak lelkesíti, és e perczen felénk vonzza az egy nagy és parlamentarizmus és pártviszonyunkban korszakot alkotó nagy tények átérzése, egyesülve látni azok nagy részét, a kik eddig elváltak, de ma már összeforrva együtt munkában szentelik erejüket az ország ügyeinek és így egy szebb jövőnek előkészítésére. (Éljen.) Törekvésünk egyik fő-célja az az egyesülést az együttes munka által mindinkább teljesebbé, bensőbbé, eredményesebbé az országra áldásosabbá tenni.

Az a gondviselés, hogy önkök, a jövő támaszt és reménye, fáradozásainak gyümölcse is lehessenek, hogy annak idejében folytat-hassák a sikerre vezethessék azt, a mit mi kezdtünk: az ország anyagi és szellemi felvirá-gozása szükséges alapok megteremtését. (Éljen.) Ismételve köszönetet mondunk önkök megtisztelő bizalmának kifejezéséért.

Artyós hosszas éljénzés felett e szavakra s a szat eléneklése után az ifjuság eltávozott.

Nagy szebeni vig élet.

Nagy-Szeben, mart. 5.

Ízmososabb időig tartott távollétem alatt félbeszakított tudósításaim sorát ezennel meg-intézkedem.

Első sorban meg akarok emlékezni a bécsi világkiállításon kitüntetett helybeli ipar-sokna és közreműködőknek megítélt elismerő okmányok és érmeik kiosztása alkalmára kö-zelből rendezett társas világkiállítási lakoma lefolyáról.

Kétféle szem- és fültanúktól hallom és mint az a helyi lapok illető tudósításai is bizonyítják, a „loyalis” szépség az alkalom-mal megmutatta, hogy mily föltötte hű és hazaszerető.

Féltől polgármester díszlakomás díszel-nöki inösgében legelőbb is — nem a ki-rályt, hanem — a nagyszzebeni kitüntetetteket éltet.

Jutna poharat emelt libloi Schuller Frigys m. k. jogakadémiai tanár — nem a ma-gy kormányra, hanem — azon nagyszze-beni állítóokra, kiket a jury nem részesített kitüntetésben; sajnálattal fejte ki, hogy mi-ért nem tüntette ki a jury dr. Teutschsuper-rinterens luth. néposkolai expositioját; fájlat-ta, hogy miért nem aratótt méltó elismerést Dörschlag porosz származású rajztanár minden bírálaton alól való kopizált mázolgatása, me-lyen felhő inkább habos galuskának mint fellegek nézett ki és melyről Stock uram, az itni magisztrátus az állampénztárból fi-zetet(translatora, ki azt hiszi magáról, hogy ő vilkírú művész, mert 1852-ben Maros-Vá-sárhétt a király fogadtatása alkalmára a Pok-los ua (most Széchenyi tér) végében föllál-lított adalkapu deszkáit ő mázoita le ezüst szinre azt írta egy itteni lapba, hogy a ma-gyar ury azért nem függesztette ki a magyar nyelvek osztályában, mer Dörschlag a felke-lő napt bajusz és sarkantjus eszima néálál festette; fájlatta továbbá Schuller pro-fessorur, hogy miért nem tüntették ki a Clo-sius le nyomdát, hol ő (Schuller) más szerzők könyviből ő számra kiollózott értekezésekből össze-költ munkáit szedeti; fájlatta azt is hogy miért nem részesült méltó elismerésben egy levaló strinflikótó vén szász kisasszony oly ényegért, melyet (miként ő plagiatumait) számtalan kelmefityingből összefoltott. Ivott azutál lelkesedetten Schochterusra, ki a ma-ga részére többet koldulattott össze „Ehren-gabe cím alatt, mint amennyibe a kisdísznői ház világkiállításon tetőstül talpastul került, még edig azon „önzelen tevékenységeért, me-lyet szász natio közössége terjesztése körül kifejtett volt, hanem hát hogy a legjaváról vala-ly meg ne feledkezzék ám, Schuller szo-kott szerénységével saját kedves énjéről is megemlékezett, elbeszélvén, hogy egy localcomi-tó se volt oly jeles és kitűnő, mint az, mely-nek maga vala elnöke.

Ivott azután Schochterus dr. Teutsch superintendensre és híres szász történeíróra, kinek „Geschichte der Sachsen” csak ugy hem-zseg magyarokra tukmált valótlanságtól.

Ezért kitért dr. Teutsch, penderitvén kör-mónt dictioit a szász iparosok „eszményi élet-s világnézetéről”; kifejtette ő fötiszte-lendége körülbelől azt, hogy szász iparosok néli az erdélyi fejedelmeknek sem hordójuk nem stt volna pinceszökben, sem liberált nem készíthettek volna cselédsegük számára.

No de ezt már Conrád Mór szász ispán is megszokhatta, megmondván a tulzó páter-nek, hogy bizony hiában laknék a király most Gyulafehérvárról vagy Kolozsvárról, mégsem

készítetté hordóit szász kádárokkal, vagy ese-lésége bérruháit szász szabókkal, még pedig azért nem, mert a szász iparosok az 1848-ig fennállott chinai kőrfalon belül nem igen ha-ladtak előre a fejlődő tudományával és csak ne-hány év óta kezdik a szász egyetem által ja-vadalmazott iparoskolák értékét becsülni. Ezen igazmondás miatt Teutsch ur. orra lát-szólag meghosszabbodott, a mi nagyon termé-szetes, miután ő fötisztelendősége a szász uni-versitás által a mezőgazdasági és iparoskolák részére megszavazott, de az universitás és nem a luth. consistorium által kezelt pénzt az ő eklézsiáján elkövetett rablásnak hajlandó te-kinteni.

Szóval: az egész mulatság lefolyt, a nél-kül, hogy a hazáról, királyról bár egy árva szóval emlékezzék volna meg.

Holnap két század katonaság indul innen Poplakára executioba.

Ezen eset is gyönyörűen illusztrálja a ki-rálytől való viszonyok abnormitását. A falusi köz-ségek nagyobb része birtok pört folytat a város ellen vagy megfordítva. Így áll a dolog a je-len esetben is. Nagy-Szeben város azt állítja, hogy a Poplaka mellett levő „Platos” nevű erdőréz az ő tulajdona; de ugyan azt állítja Poplaka községe is; a város fát akar vágatni; a poplakaiak nem akarják ezt megengedni; fogja tehát magát a város által megválasztott magistratus, ki egyszersmind a falusi közsé-geknek is politikai hatósága és brachiumot eszközöltet ki a poplakaiak ellen. Nem mondom én, hogy a politikai hatóság erre nincsen jo-gositva, hanem azt habozás nélkül merem ál-lítani, hogy roppant anomalia, hogy a városi tanács ugyiszlva saját ügyében bíráshodhassék. Felesleges fejtegetni azt, hogy ilyes esetek egy-általában nem alkalmasok arra, hogy a barát-ságos viszony a román és szász elem közt meg-szilárduljon.

Szebeni.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Buda Pesten márcz. 8. 10. ó. — p. d. e.

Érkezett, márcz. 8. 11. ó. — p. d. e.

A szabadalvú köi tegnap megválasztá elnökségét Wenokheim és Széll kifejtették a kor-mány álláspontját a budgethez s gyors elfogadását kívánták. A díszlakoma fényes volt.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, márcz. 8. 1875.

— **Felekyné** asszony jutalomjátéka a mult szombat az elismerés megható nyilatkozata volt városunk részéről a vendégművésznő iránt. Zsuffoltig megtelt a ház, a zenekar helyét is ilyesek foglalták el; a művésznőt ki-jéptekor zajos taps, háromféle vers, számos virág-csokor és koszoru üdvözölte. Rákosi Jenő „A szerelem iskolája” című vigjátékában. A mű-vésznő Stella királynő szerepét vitte. A darab először adott szinpadunkon s elmondhatjuk, nem a legkedvezőbb sikerrel. A „fokrol fokra” című színmű kaptájára a darab is egy álmat játszat el a közönség előtt. Az eszme magában olyan, hogy csak ritkaság kedvéért méltó szin-padra hozni s első előadása után örökre el-vesztí illusorius hatását. Mint minden költői mű, továbbá ép ugy a színmű is, csak akkor ragadja magával a képzőlet tehetőségét, a kedélyt, ha a természetesség, a való emberi érzelmek lég-körében mo og, a szerelem iskolájában pedig az álom természetellenes tüdőményei: a szén-egetőt fellépése, a királyleány dazsossága, a ki-rályfi öngyilkossági kísérlete, a Stella elűzése stb. legkevésbé sem alkalmasok arra, hogy egy maradandó becsű alkotás anyagául szolgáljanak. A darabnak egyébként dícséretre méltó oldalai a ragyogó szép nyelvezet, vigjátékba jól beillő intentió, költői jelenetkezés. Felekyné asszony szerepét mindvégig valódi művészzel kezelte, s a közönség tapsokkal kísérte majd-nem mindenki jelenetét; a rendezőség sok gon-dot s valószínűleg költséget is fordított a da-rab inscenizálására s a közreműködőkön nem látszott meg, hogy a szinpadon először forog kezükben szerepük.

— **A kolozsvári** rom. kath. egyház-község tegnapi közgyűlése sem állapította meg a plebánusi választás napját, miután a község és Fogarassy ő exca elterő nézeteket táplálnak a választó-jogosultak iránt. Az egyházközség ugyanis a szervezet 3. §-át oda kívánja mó-dosítani, hogy az itt lakó kath. intelligencia eddig választói joggal nem birt tagjai (bírák, piarista atyák stb.) is jövőre választók legye-nek. Püspök ő exca, mint halljuk, megtagadta e módosítást, az egyházközség pedig addig nem kíván választani, míg ohaját meg nem nyeri. Kíváncsian várjuk a differencia megoldását. Ugyanez okon az egyházközségi főgondnok tegnapi kitűzött választása is elhalasztatott.

— **Temesvári Lajos**, designált szin-házi igazgatónk, nem tudjuk, miként fogja reménytelenül megnyert állomását elfoglalhat-ni. A kassai színházzal ugyanis még egy évig kötelezettségi viszonyban áll, az itt biztosított fölajánlott 400 hold fekvő kassai szerződése biztosítékul is le van kötve, sőt, mint halljuk,

le még könyv- és ruhátára is. Hogyan szab-adul onnan s hogyan bologit minket, még a jövő titka, — ámbár számíthatunk rá, hogy Kassá, ha csak lehet, másféleképp gondoskodni a színházról, két kézzel bocsátja át számunkra, miután Temősvári ur a mult nyáron is német társulatot vitt Kassára s mint a „Reform”-ból tudjuk, ez idén is ily szándékai voltak. Még megérjük, hogy a Kassára szerződötett német társulatot hozzánk telepíti.

— **Mátrai Béla** vendégszereplési meg-hívást kapott a maros-vásárhelyi színház igaz-gatójától s Korbuly Bogdán ur beleegyezésével Felekyné távozta után hat vendégjátékra át fog-rándulni a széki fővárosba.

— **Prielle Cornelia** kitűnő művésze-tét ápril hó második felében fogja a kolozsvá-ri közönség ismételtén élvezhetni. Vendégsze-replési cyclusába ő is több újdonságot vesz fel s így valószínűleg egyik legkitűnőbb szerepé-ben a „Shynr”-ben is látni fogjuk, melyet Paulay az ő megbízásából fordított le a pesti nemzeti színház számára, hol előadására az elő-készületek folyamatosan vannak.

— **A főrenczi** négyes quartett f. hó 13-ára előre bejelentett vendégszereplése elnapo-latott. A zeneművészek programm tervüket keleti utjokra nézve megváltoztattán, városunkat valószínűleg csak május hóban fogják megláto-gatni. Később is jobb mint soha.

— **A kolozsvári** kir. tud. egyetemnél felállított tanárvizsgáló bizottság előtt a na-pokban hárman állottak ki a középtanodai ta-nári vizsgálatot, u. m. Wagner Alajos egyete-mi tanársegéd, Hann Károly sz.-udvarhelyi ev. ref. főtanodai s Pálffy Károly sz.-udvarhelyi állami főreáltanodai tanárok. Örömmel regis-tráljuk a hirt s szeretnők, ha minél gyakrab-ban közölhetnénk ily tanárképesítési vizsgá-la-tokat, miután az erdélyi közép-tanodák-nál felette nagy a száma azon tanároknak, kik a tanári vizsgálatot mind mai napig ki nem állották.

— **A kolozsvári** dalkör f. é. márczi-us hó 7-én d. u. 3 órakor tartá meg tolytat-la-gos közgyűlést a városház termében. Elnö-költ: id. K. Biasini D. elnök. Jegyzett: Ber-gay J. titkár. Elnök: Bejelenté Hann Márton karnagy és Keresztes Lajos alkarnagy megvá-lasztását, mely öröndetes tudomásul vétetett. A Keresztes Lajos megválasztásával üresedés-be jött gazdai állomás betöltése, illetőleg helyette-sítése a választmányra bízott. Az alapszabá-lyok módosításánál felmerült az a kérdés, hogy mily okok vezették a mult közgyűlést az alap-szabályok módosítására? Minthogy e tekintetben a kiküldött alapszabályt módosító bizottmányt a mult évi közgyűlés minden határozott irány kijelölése nélkül küldte ki és így ezen bizott-mány nem tudva mily irányban működék, az előterjesztett új alapszabályban a házszabályra mint külön és a választmány hatáskörében tar-tozó szabályzatra nem tekintve, egy egész alap-szabály-tervezetet nyújtott be; tekintve ezen oka-tok, ezen közgyűlés a benyújtott alapszabály ter-vezeti javaslatot a tárgyalás alapjául nem fo-gadta el; hanem hosszas vita után Bodor An-tal indítványára határozottat, hogy az alapsza-bály a szükséges pontokra nézve a választ man-álal elkészítendő házszabályval egybehangzólag módosítsassék, még pedig: 1) a működő tagok és a választmány hatásköre szabályozásával, 2) pártoló tagok felvételének biztos körvonalozásá-val, 3) a női működő tagok felvételére vonat-kozóval, 4) és a közgyűlés megtartására szük-séges tagok számának meghatározásával; továb-bá 5) egy felállítandó zenekarra vonatkozólag, 6) a családjegyeknek 3 személyig terjedő meg-határozásával, a mi némi módosítás a régi alap-szabályba szükségesnek válik, arra nézve külön indítvány nyújtandó be.

— **A torna-vívoda** helyiségében tegnap tartottat meg a dísztoránást, mely szép közönség jelenlétében folyt le. Mind az unitárius, mind az ev. ref. főtanoda ifjuság zenekara dícsérettel oldotta meg kötelességét. A tornászok úgy mint a ví-vók élvezetes perczet nyújtottak a jelenvolt kö-zönségnek. Végén jött a verseny tornász, mely-hez pályabírákult ott láttuk mljos Páll Sándor elnökele alatt Ketheli József, Hegedüs István, Ferencz József, Graf Jakab és Bartha János urakat. A jutalom tárgyak kiosztására felkérettek Graf Jakabné urnó, Bukuresti Ber-ta és Julia, Jancsó Ilona, Tauffler Róza és Il-ka kisasszonyok, kik e ezéla csinosan elké-szített állványon foglalták el helyüket. A ju-talmak 4 osztályba soroztattak. Az első osz-tályú jutalmakat elnyerték: Nagy Al-bert, Albert Károly, Bria Demeter és Lukács Gábor; a második osztályú jutalmakat: Toth Ferencz, Bartha Dezső, Benedek János, Gőnczi János; a 3-ik osztálybelieket Barabás Lajos, Gelch Lajos, Nagy Imre; a 4-ik osztálybelie-keket pedig: Bánai Árpád, Szüte Gábor és Lu-kács János. A jutalmak kiosztása előtt egylet elnök intézett párt lelkes szót a tornász ifjusá-g-hoz, mely után a jutalmak ünnepélyes kiosztá-sa következett. A tornászok végre tánczra kere-kedtek s az unitáriusok zenekara szíves közre-működése mellett késő estig mulatott a fel-lekesült fiatalság, honnan mindenki teljes me-gelégedéssel távozott.

— **A kolozsvári** országos nemzeti szin-ház műsorozata 1375. márt. 8-tól 15-ig. Hétfőn mártus 8. „Szavellai borbély” b. sz. 143. Kedd 9. „Kornelia”. Sződer 10. „Kornelia” b. sz. 145. Felekyné bucsufellépte. Csütörtökön 11. „Jó falusiak” b. sz. 146. Péntek 12. „Ku-nok” b. sz. 147. Szombat 13. „Don Caesar de Bazán” b. sz. 148. Vasárnap 14. „Plébá-nos szakácsnéja” b. sz. 149. Hétfőn 15. „Bi-bor és gyász” b. sz. 150.

— **Jókai** a „Hon” mai számában ezeket írja: „Ma déiben meglátogattam Deák Feren-czet. Az öreg ur arcvonásai most is oly eleve-nek, mint a minőknek azokat ismertük, csak szemei látszanak nagyobbaknak és bajusza lett egészen fehér. Nála volt épen Ghyczy Kálmán és Szeniczey (Deák unokaöcsese). Soha sem tudtam megbárátkozni azzal a gondolattal, hogy ilyen hatalmat, mit Deák, ilyen Herculesét a szelemnek egy nyomorult betegség, egy göres, egy asthma megtörhessen, hogy az a kolosz-szális alak, a ki szavával felháborult hullámok-csalapított el, megszűnjen lenni az, a mi volt, egy életműszer tévedése miatt. Nem a szűnt meg. Kedélye most is az a kedves éré-lye most is az a ruganyos, a mi hajdan. Azzal a szóval fogadtott, hogy „emlékezem-e rá, mikor négy év előtt utoljára találkoztunk együtt utazva egyedül egy coupéban Stófkog. Nemde folyást arról beszélünk akkor, hogy annak, a mi most megtörtént, a két szabad-levő párt egyesülésének így és ily módon kellene végbemenni, a hogy megértük?” Én leaktartam az időből aludni, hogy talán nem volt olyan régen. „De akkor volt,” bizo-nyítá az öreg ur, mert azóta én is ugy va-gyok, mint a német lakatos legény, a ki arra kérdésre, hány esztendő? azt felelé „csak har-minczhat; denn drei Jahre war ich im Spital, die zählen nicht.” — (Az Isten adjon neki olyan éveket, a mik számunknak!) És azontul csak oly kedélyesen adomázott, miként hajdan. Érdekel tudakozódott a hangulat felől az or-szágbán. Különösen érdeklődött a politikai hir-lapirodalom phrázisaí iránt s a pártalakulásra áttérva, egész erélyével a meggyőződésnek fe-jezé ki a különvált táborok elvi csoportu-lalása fölötti meglegedését, a jutalmazó öntudat nyugalmával téve hozzá, hogy a mit egész életében kora ifjuságától fogva tett, azt mind és mindenkor a szabadelvűség követelmé-nyei szerint tette. Deák egészségi állapotára az utóbbi napok kétségteletlenül befolyással voltak. Tizenkét órakor Szeniczey figyelmeztető beve-endő gyógszerére. „Ma nem vem veszek be or-vosságot”, moda az öreg ur. — Telán a jó ké-dély is gyógyít? Adná az ég. A mint kitavaszó-dik, Deák a városligeti Deutsch Jakab-féle vil-lába fog kiköltözökni. Kívánjuk, hogy érje meg egészségsben nemzte egyetértését a felvirágzá-sát.” — Ugy adjá Isten!

— **N-Szebenben** mult péntek és szom-bat közötti éjen ritka természeti tüdőményt észleltek az égboltozaton. Körülbelől éjjeltűtán 1 és 3 óra között a holdtányérán egy közepén át pálcza-alaku vonallal átszegett udvar mutat-kozott s egyszersmind a hold korongja mindkét oldalán egy-egy tekintélyes kerületű aranyszínű gölyő jelent meg ragyogó farkkal, melyek két oldalt a csillagosportokban vesztek el. Végre a gölyők bágyadt piros színt öltének s aztán el-tűntek, de a láthatár ellenkező oldalán két pom-pás sarlóalak mutatkozott, melyeknek tartá-ma azonban csak néhány percze terjedt.

— **Segesvárszékben** is elkészült a választók jegyzéke s mig a széki választók száma 41-el szaporodott, addig magában a vá-roshoz jelentékeny csökkenés mutatkozik e te-kintetben. 1872-ben a széki választók száma 286 volt, most pedig 327. A városiaké 1872-ben 1022 volt, a mely mennyiségből a „Ta-gelblatt” elmés megjegyzése szerint az új választási törvény tulhívított lepárlási tégléy-ben 622 elöngzőlött.

— **Brassói** hírek szerint a postai köz-lekedés Brassó és Románia közt már 8 nap óta felbe van szakadva. Egy hónapja telt el, hogy sem Brassóbeli Romániába, sem megfor-dítva semmi áruküldemény nem érkezett. A hó különösen a Praova völgyben rendkívüli tömegben borítja az országot. Hatszatalan ki-sértették meg áttörtetni a postakocsival és más fogatokkal — mind hiába. Értesülésünk szerint a brassói kereskedelmi kamara távirati uton szólította föl a bukuresti osztrák-magyar con-sult, hogy a román kormányt keresse meg a hónak az illető oldalon való eltakaritására iránt, a mint a brassói oldalon is 300—400 ember foglalkozik ez irányban. A Romániába február eleje óta igyekző máhás szekerek mind vesztgelnek a nagy hó által sok helyen eltemetve s miután teljesen isten számában vannak, nemcsak az átázás, de a tolvajok ál-tal okozott kártól is lehet tartani. Körülbelől 300—400 terhes szekér áll így teljesen a szabad ég alatt egyenkint és csoportokban. A brassói hetivásárok soha sem voltak oly élet-telenek, mint a napokban. Sem Háromszék, sem Erdővidék lakossága nem ment a külön-ben látogatott vásárookra a rendkívül nagy hó miatt.

— **Küküllőmegye** iskola tanácsa pá-lyázatot nyit, egy a mérnöki építészeti avagy gépészeti pályára készülő ifju részire a „Tisza Lajos alapítványából” kiszolgáltatandó 150 fti évi segélyszveg elnyeréséért. E segélyszvegre igényt kizárólag csak küküllőmegye „Alsó-választó-kerülete” valamely községben illeté-kes, de vallás- és nemzetkülönbség nélküli ifju tarthat, azon esetben: a.) ha kimutattja; hogy a felsőbb gymnasiumot, vagy felsőbb realis-kolát kitűnően végezte, s valamely bel- vagy külföldi műegyetemen a mondott szaktudomá-

nyok valamelyikét jó sikerrel hallgatja. b.) ha szegénységét, és azt: hogy más hasonnemű se-gélyezésbe nem részesül — hiteles bizonyítványok-kal igazolja. c.) A segélyszveget az azt el-nyerő, ha a követelményeknek megfelel, két, esetleg három év folyama alatt élvezheti. Felhivatnak tehát a mondott területen illetékes ifjak, kik e segélyszveget elnyerni ohajtják, hogy fennebb az a.) és b.) pontok alatt jelzett föltételeket igazoló okmányokkal felszerelt ké-relmeket az alólirt iskolatanácshoz czimezve folyó 1875. évi május végéig adják bé. Kelt Küküllőmegye iskola tanácsa megbízásából. Di-cső-Szt-Márton, 1875. mártius 6-án.

— **Halálozás** A magyar királyi test-őrség kapitánya: gróf Haller Ferencz lovassá-gi tábornok ma éjjel Bécsben meghalt. Az el-hunyt 1796. évi mártius 2-án született; anyja gróf Haller József os. k. kamarás és Kolozs-megye főispánja, anyja gróf Koháry Teréz volt. Gróf Haller az aranygyapjas rend vitéze, cs. k. kamarás és benső titkos tanácsos, a biro-dalmi tanács urakházának éltelössziglani tagja, a 12. sz. huszárezred tulajdonosa és Budaváros díszpolgára volt, egy ideig a magyar országos kormány elnöki is állott.

— **A Keresztény Magvető**, mely 1861-ben kezdette meg pályafutását s négy el-ső kötet 1861-től 1868-ig időhöz nem kötött évi kötetekben, az ezt követő öt kötet pedig 1870 1874-ig évenkénti rendes negyed éves füzetekben jelent meg, a jelen 1875-ik évvel ételenek egy új korszakába lépett. A tizedik kö-teten kezdve két havontkénti füzetekben fog megjelenni. A jövőre 6 füzet jelenik évenként meg. Nagyon örövendünk e derék vállalat erős-bűdésének, mely a hazai legtartalmasabb szak-közönyök egyikének bátran nevezhető. A leg-utóbbi szám is a következő érdekes tartalom-mal jelent meg: Hivőgi Mikó Ferencz éle-tiraja. Nagy Jánostól A szent Atyától ki-szedetett Tanulások. Pécsi Simontól. Köz-li Kriza J. Kepe-rendszer. Orbok Ferencztől Unitárius kérdés a „Magyar Állam”-ban, Fe-rencz Józseftől. Egyházi történelmi adatok VIII. Dálnoki János reversálása. 1872-ből közli Benczédi Gergely. IX. Konez Boldi-zsar könyörgése 1704 közli Rádiger Árpád. Dá-vid Ferencz-ügy: 1. Sámí László levele. 2. Buzogány Áron indítványa. Arany könyv: 1. A Dávid F. alapítvány. (Második köz-lemény). 2. A dicő-sz.-mártoni orgonára tett adakozások. Különfélek: A Keresztény Magvető. Belső emberek változása 1874-ben. Tanári nyugdíj-alap. Egyházi dolgok. Református atyáinkéi. A Bibliának új kiadása. Család és iskola. Ajánljuk a közönség pártfogásába e de-rék szakkaput.

— **Nyilvános** köszönet. A dísztorán-szat alkalmával magokat kitüntető versenytor-nászok jutalmazására utólagosan beérkezett ju-talomtárgyak: Stampa Endre utól 1 torta, Cziriák és Stark uraktól 1 font stearin gyer-tya, ifj. K. Biasini Domokos urától 1 ftrós tallér, Bogdán István utól egy garnett man-chette gomb, egy schweizi úgypártfogó 5 franc, Valakitől egy varrott könyvjegyzék. Fogadják a fenirt urak a jutalmazottak nevében szíves köszönetem. Kolozsvárt, 1875. márczius 8-án. Nyárádi Lajos, tornatanár.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

A sz.-ujvári „kisegítő pánztár-egylet” 1875. február havi üzlet forgalmáról.

Bevételek:

Pénztári maradék január haváról 2765 fti 15 kr. 3. u. tagtól könyvdíjban 3 fti 60 kr. havi bevétel 12219 fti 77 kr. Visszafizet-tet kölcsön 21260 fti — kr. kezelési bevétel és bélyegdíj 463 fti 33 kr.

Összesen 36711 fti 85 kr.

Kiadások:

Váltó mellett kölcsön 20910 fti — kr. Be-tét visszafizetés 14007 fti 5 kr. bélyegje-gyekre 20 fti — kr. jövedelmi adóba 15 fti — kr. szolgádjiban 5 fti — kr. pénztári mara-dék márczius havára 1754 fti 80 kr.

Összesen 36711 fti 85 kr.

Sz.-ujvárt, márczius 4-én 1875.

Gopcsa, Nyegruz, igazgató. pénztárnok.

Bartalis, könyvvizető.

— **Deás** piaci árjegyzéke: március 2-ről, (anszt. mérő közép ár.) Tiszta buza 3 fti 40 kr, elegybuza 3 fti — kr, rozs 2 fti 80 kr, zab 1 fti 10 kr egy máza széna 1 fti 40 kr, szalma 80 kr, marhahús 15 kr, borsó 20 kr, lencse 24 paszuly 20 kr, burgonya 1 fti 30 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Márc. 6-én 5% Metalliques 71.50 fti. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 75.90 — fti 1860. Kölcsön 112.60. Bankrészevény 960. Hitelintézetek részvények 22.05 London 111.5 ft. st. Ezüst 105.10. Cs. kir. arany 528. Na-polonok 889. 1/2 — 100 mark nemetérték 54.60.

Urbéri kötvények: Magyarországi 79.— Temesvári 75.90 Erdélyi 76.90 Horvátországi, 80.

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

(96)

Meghívás rendes közgyűlésre.

Az „Erdélyi kereskedelmi és hitelbank“ t. részvényesei az 1875 évi április-hó 13-án délelőtt 11 órákor a bank helyiségében tartandó

ötödik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívatrak.

Ezen közgyűlés tárgyai:

- I. Választmányi jelentés a bank 1874-dik évi működéséről.
- II. A számadásoknak és mérlegnek, a számvizsgáló bizottság jelentésével együtt előterjesztése.
- III. Az osztalék meghatározása és a választmánynak az 1874-dik évi számadások terhe alóli felmentése.
- IV. A választmány kilépő négy tagja helyett, új tagok választása.
- V. Számvizsgáló bizottság választása, az alapszabályok 46-dik §. d) pontja értelmében.
- VI. A részvényesek és a választmány által a közgyűlés elé terjesztendő indítványok és javaslatok.

A közgyűlésen személyesen, vagy meghatalmazottjaik által részt venni szándékozó részvényesek kötelesek, 3 nappal a közgyűlés előtt részvényeiket (illetőleg eliszervényeiket) a társaság pénztáránál, innen nyerdő térítvény és belépti-jegy mellett, letenni.

Maros-Vásárhelyt, 1875. március 2-kán.

A választmány.

(94)

A „szamosujvári kisegítő pénztár-egylet“

idei rendes

közgyűlése

folyó év március-hava 21-kén d. u. 3 órákor

a városi tanács-teremben fog megtartatni,

mely alkalommal a módosított alapszabályok tervezete is elé fog terjesztetni

Mely közgyűlésre az egylet tagjai ezennel meghívatrak.

Szamosujvart, február 28-kán, 1875.

Az igazgató választmány.

Czime beküldése mellett azonnal megkapja ön ingyen és bérmentesen 27 kros kézmű-, bársony- és divatáruim teljes minta gyűjteményét. Megrendelések pontosan és lelkiismeretesen teljesíttetnek. Nasz József, Bécs, II. Taborstrasse 4.

(31)

(7—12)

(520)

(6—20)

Legkitünőbb szepítő-szerek.

Dr. BERINGUIER L.

KORONA-SZESZE

(A kölni víz quintessentiája.)

Dr. Borchardt orvost. NÖVENY-SZAPPANA.

Az arczbőr szépitésére és épségtartására, és minden bőrtisztatlanság ellen, valamint mindenféle furdókhoz nagy sikerrel használható.

Lepecsételt eredeti csomagokban 42 kr. 20.

Dr. BERINGUIER NÖVENYI HAJFESTŐSZERE.

(Teljes tokban kéfé és csészékkel 5 frt.)

Mint tökéletesen csiszolnak és teljesen ártalmatlannak ismert szer a hajak és sarkak, úgy a szemöldök minden árnyazatu színe való tetéshez szerinti tartós befestésére.

Dr. LINDES tanár növényi rud-hajkenőse

fokozza a haj fényét és hajlókonyaságát, alkalmas egyszerűságra a hajidomoknak épen tartására.

Dr. Beringuier növénygyökér-olaja

A hosszabb használatra elegendő 1 frt o. 6.

Dr. Suin de Boutemard fogpasztája

A legújabb, legkényelmesebb és legbiztosabb szer a fogak és foghús épségtartására és tisztítására; a pásta egyszerűságra az egész ajkaknak igen jótékony adóseget kölcsönöz.

Balszamos olajbogyó-szappan.

Mint szelid és hathatós mindennapi mosdószert, még a leggyöngyöbb bőrű hölgyek és gyermekek számára is igen ajánlati.

Dr. HARTUNG CHINAHEJ OLAJA

A hajtenyésztésére és szépitésére a legjobb chinahej lefőzése balszamos-olajjal.

Dr. Hartung NÖVENY-HAJKENŐSE.

A legkényelmesebb, táplálóbb folyadékok és növényrészekből, a hajnövelés előmozdítása és elcsiszolása.

LEDER TESTVÉREK

balszamos halmányolaj-szappana.

Legújabb finom és olcsó mosdószert.

Egy darab ára 25 kr. o. ért. 4 darabé egy pakétban 80 kr. o. 6.

Valamennyi fentebbi czikk, mint feltűnő tulajdonságuk által dicséretesen bebizonyult tárgyak valódiságukért jótállással kizárólagosan kaphatók: Kolozsvárt: VOLTJE és ENGEL J. gyógyszerészeknél, valamint Bostzercezen: Kólp. Fereny, és Dietrich & Fleischer, Bethlenben: Herády Dániel gyógyszerész, Maros-Vásárhelyt: Fekér Lukács, Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D. Medgyesen: Breckner Károly, Segesvárt: Misselbacher J. B. és fia, Sz. Régenben: Kinn János G. Szász-Schessen: Weissörtel Ad. G. N. Szebenben: Werner Fereny, Sepsi-Szét-Györgyön: Benkó és Csutak, Szamosujvart: Placutár David gyógyszer. Sz. Udvarhelyt: Kautz J. A. gyógyszer. Tordán: Rigó J. P.

(92)

(3—3)

A „medgyesi udvarhoz“ címzett szállodat Nagy-Szebenben,

barátságos, tündérszerű éttermekkel, 12 a mostani igényeknek megfelelő szobával, tágas udvarral és meleg istállókkal, különösen ajánljuk a t. cz. utazó közönségnek. Nagyobb kényelem miatt, a vasúthoz és vissza naponta egy kocsi közlekedik.

Elfogadlatik továbbá előfizetés délebbre helyitt, vagy kihordva, s minden időben étlap szerint ehetni. — Kisebb vagy nagyobb kirándulásokra mindenkor kaphatni lovakat, szekereket, szánt és kocsit.

Számos látogatásért esd a jelenlegi bérlő

Gross József.

(90)

(3—3)

Nemes Tordamegyében Pusztaszentkirályon, egy 62 hold terméktelki, csak három darabban lévő birtok (benne sarjnt is termő jó nagy rét) korema joggal, s a Tordára vezető országút mellett fekvő kocsoma helyiséggel; — továbbá a Süt-

megi szomszéd határon, egy két kövü lisztelő malommal, molnárházzal és réttel együtt, örökáron eladó. Értekezhetni iránta ügyvéd Erdélyi Sámuellel bel-farkas-utcában 13 ház szám alatt Kolozsvárt.

(38)

(30—36)

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész, gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű

titkos betegségeket,

- 1) az önfertőzésnek minden következményeit, ugymint: magömléseket, az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolysást, különösen a tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)
- 2) huygcsőfolyásokat (még oly idülteteket is, a nemzörészek bujakoros fekélyeit és másodrendű bujakort minden alakjaiban és elcsufitásaiban,
- 3) huygcsőszűköléseket,
- 4) frís és idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehérfolysást és onnan eredő magtalanságot,
- 5) bőrkiütéseket,
- 6) a huyghólyag betegségeit és mindennemű vizelesi nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7—8-ig.

Lakik Pesten,

belváros, kigyó-utca 2-dik szám alatt, kigyó- és városház-utca sarkán, Rottenbiller-féle házban, az 1-ső emeleten, bemenet a lépcsőnél.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógy-szerek megküldetnek.

Legújabbban megjelentek

és Stein János erd. muzeum-egyl. könyv-kereskedésében Kolozsvárt

kaphatók:

IRODALMI UJDONSÁGOK.

Magyar protestáns egyházi szónoklatok

Ünnepi, alkalmi, közönséges és gyászesetekre.

Irtá Gyöngyösy Sámuel, nagy-kállói ref. lelkész, egyházmegy. bíró, Második füzet. Ára 1 frt 80 kr.

Postán küldve 1 ft 90 kr.

Unitárius kis tükör,

vagyis az unitárius egyház története, hitelvei, egyházalkotmánya és szertartásai rövid foglalatlja.

Irtá Fereny József, a kolozsvári unitárius egyházközség íkésze s főiskolai hittanár.

(Két függelék: az unitárius egyház püspökeinek névsora és titi névtára 1875 re.) Ára 50 kr.

Postán küldve 56 kr.

Halotti ima, magyar-gyerő-monostor báró Kemény Ferencz,

valóságos belső titko. tanácsos, a Leopold-rend középkeresztes vitze, az erdélyi karok és rendek nyugalmazott elnöke, erdélyi ev. ref. gyházkerületi főgondnok

gyászravatala fölött;

tartotta Kolozsvárt, 1875. január 4-kén, a halottas házban

SZASZ DOMOKOS kolozsvári ev. ref. lelkész.

Ára 30 kr.

Az öskereszténység történelme.

Irtá dr. Baur Ferdinánd Christán.

A harmadik német kiadás után fordították: Dósa Dénes, sz. városi tanár és Jeskó Lajos, vécsi lelkész. Ára 3 frt.

Gyermekegyógyászat,

orvos növendékek és orvosok számára.

Irtá dr. Steiner János.

A második javított és bővített kiadás után magyar fordította dr. Schülhof Jakab. Ára 4 frt.

A természet könyve.

Közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből, Bernstein A. német műve után.

Fordította Nagy István 1—6 füzet. Egy-egy füzet ára 50kr.

Ugyan csak

Legújabbban megjelent és Stein János erd. muzeum-egyl. könyv-kereskedésében Kolozsvárt kapható:

Louvet „Faublas“-ját csaknem klasszikus regénynek mondhatni. — Egy me roben rohadó társadalom erkölcsi-tükre, a forradalom előtti korszak állapotát és nézeteit nem a buzgalkodó nemes haragjával, nem a szatirikus csipősséggel festi, hanem a hősök és hősnők bujavágyán és ledérségén függő oly naiv eredeti kedvteliséssel, hogy minden sorban észrevehetni, hogy

szerző, korának valódi szülöttje, köles tekinetvé benkörtársával teljesen egyetért. A háttér elég komor, a levegő meg van mérgezve, az állam alaposzlopja inognak a társadalmi romlottság befolyás alatt. A felfordulás a levegőben van, — nrt ki lehet olvasni a könyvből, hogy o állapot, a minők a könyvben festv vannak, nem tarthatnak.

Szerző a jó társaságot rajzolja, az-az egygűtű férfiek, ledér marquisok, uja grófnők és pikant szobaczezsok társaságát — és ezek közt hőst, Faublas ovgot, a szeretetreméltó vásottság esznyképét, a díszére pazarol minden noblesze minden kellemet, minden szellemet, szál mind-azon erények összeségét, a mely a régi francia nemest jellemzik.

Nő alakban hatol a fiatal lovaggy buja marquise hálósobájába, a ki egygűtű férjét gyönyörködiető módon szedi a, aztán diadalmasan kiállott párbaj után egy fiatal sovár grófnő karjaiba dől, a kine tehetetlen férje csupán taláuyokat tud csinálni, meglegszik en passant egy tde sobány kecsével is, nem csinál lelkiismeretet egy tapasztalatlan, a zárdából csak ust menekült nemes kisasszonyt beavatni szerezlem útkaiba, s mindez nem gátolja, hgy a közben felette érzékenyen ne sobajezék töle elszakított fiatal neje után.

Faublas e mellett büszke, bátor, agylekít; olveire nézve tetőtől talpig francia aristokrata.

Louvet művében egy szóval a rradalom előtti korszak erkölcsi történetek hi képet látjuk, s önkényt támad berünk az a meggyőződés, hogy oly állapot, a minőkkel „Faublas“-ban találkozik, csak úgy végződhetek, a mint végződ, a guillotine vértócsaiban.

(42)

(4—20)

HUTFLESZ KÁROLY

megvásárol mindennemű magyar- és osztrák állam-papirt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénzemekeket s leszámítol (escomptirt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bár mily összegű fizetéseket.

Ajánlja legjutányosabb társasjátékait és részletjegyeit, valamint dusan ellátott fűszer-tárat, bőrkereskedését és gözliszteit.

Ugyszintén kitűnő minőségű fagygyugyertya és szappan gyártmányait.

(93)

(2—4)

Üveg- és porcellán kereskedés Szászvároson.

Egy jó hiteli, s rendezett üveg- és porcellán-kereskedés, — lakás, vagy áruházi helyiségekkel, vagy azok nélkül — el fogadható föltételek mellett

eladatilik.

Bővebben értekezhetni 1-ső májusig Szászvároson HOCHOL JÁNOS építésznél.

(85)

(5—6)

Aszalt gyümölcs

Somlyai Lászlónál

Kolozsvárt

kapható a legjobb fajta hámozott aszalt alma és körte, a legtisztábban aszalva.